

Mariborski

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 192

Maribor, ponedeljek 25. avgusta 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Revolucija v republiki Peru

REVOLUCIONARNE ČETE ZMAGOVITE NA VSEJ ČRTI. — PREDSEDNIK REPUBLIKE POBEGNIL. — UPOR MORNARICE.

NEW-YORK, 25. avgusta. V republiki Peru v Južni Ameriki je zopet izbruhnila revolucija. Revolucionarno gibanje se naglo širi in ogrožajo vstati tudi že glavno mesto. Vlada je podala ostavko, predsednik republike Leguia pa je pobegnil in se zatekel na poslaništvo republike Venezuele.

V mestu Bolletu so bile koncentrirane vojne ladje, da bi nastopile proti revolucionarjem, vendar pa so se mornarji pod

vodstvom pomorskih kadetov pridružili upornikom. Tudi četrti divizija, ki je bila poslana proti upornikom in v zaščito prestolice, je prešla v revolucionarni tabor, poveljnik divizije pa je podal že prej ostavko. Posadka v Arequipu se je uprla in zaprla poveljnika, generala Ariasa Olso. V Arequipu je bila nato sestavljena začasna revolucionarna vlada, ki jo je vse prebivalstvo pozdravilo z največjim navdušenjem.

Grda vohunska afera na Madžarskem

NEPRIČAKOVANA ARETACIJA IN SAMOMOR UGLEDNEGA GENERALITE TNEGA POLKOVNIKA. — NEVARNA RUMUNSKA VOHONKA.

BUDIMPEŠTA, 25. avgusta. Ogromno senzacijo je vzbudila ne samo v vojaških, marveč tudi v ostalih krogih aretacija generalitetnega polkovnika Antona Horvata viteza Zsepreja v Segedinu, ki je poizkušal potem izvršiti v zaporu samomor.

Horvat je do nedavno služboval v Budimpešti in je bil dodeljen glavnemu generalnemu štabu. Pred meseci je bil celo povišan v viteza Marije Terezije in v posebni misli premeščen v Segedin. Šele sedaj pa se je zvedelo, da je bila ta posebna misli pravzaprav kazen in da je bil Horvat obenem s premeščitvijo iz Budimpešte v Segedin tudi črtan iz seznamov vitezov. Pred 3 dnevi je bil končno na splošno presenečenje še aretiran in od dan v vojaške zapore, kjer si je v noči od sobote na nedeljo skušal sam vzeti življenje.

Že za časa službovanja v Budimpešti je imel polkovnik Horvat ljubavno razmerje z neko izredno lepo Rumunko, baje ločeno ženo nekega rumunskega trgovca.

Sprva so oblasti smatrale, da gre za običajno ljubavno afero, pri podrobnejšem poizvedovanju pa so prišli na sled stvar, ki so potrdile sum, da gre za nevarno vohunko, ki je imela nalogo, da

sklepa znanje z madžarskimi oficirji in izrablja od njih važne tajne vojaške načrte. Želeč rešiti polkovnika Horvata iz mreže zapeljive in nevarne Rumunke, so ga prestavili v Segedin.

Uspeh pa je bil potem ravno nasproten. Iz užaljenosti je začel Horvat nato izdajati spočetka sicer samo manjše, pozneje pa tudi važne tajnosti, dokler ni končno prodal rumunski vohunki tudi neko važno vojaško listino za 30.000 pengő. Ker je polkovnik Horvat začel vrh tega tudi zanemarjati službo in zelo razsipno živeti, so postale vojaške oblasti nanj vedno bolj pozorne. Preiskava je dovela končno do aretacije, ker se je izkazalo, da gre za afero, ki je zelo slična znani svoječasi aferi polkovnika Redla na Dunaju, ki je vohunil za Rusijo.

Videč, da ni rešitve, je polkovnik Horvat v noči od sobote na nedeljo v samomirnem namenu zavžil večjo dozo suhimata. Njegovo stanje je sicer resno, vendar pa ni smrtno nevarno. Rumunska vohunka je že nekaj dni pred Horvato aretacijo izginila brez sledu in je dosedaj še niso izsledili. V madžarskih vojaških krogih skušajo prikriti to neprijetno afero, vendar se poroča, da gre za listine, ki morajo Madžarsko zelo kompromitirati.

Nova turška nota Perziji

CARIGRAD, 25. avgusta. Turška vlada je po svojem diplomatskem zastopniku v Teheranu izročila perzijski vladi novo noto, v kateri ponovno predlaga skupno akcijo proti Kurdom in popravo meje na ta način, da bi Turčija dobila ozemlje pri gori Ararat, dočim bi zato odstopila Perziji primerno ozemlje na jugu. Perzijska vlada je doslej vse te ponudbe odklanjala.

Atentat v Kalkuti

KALKUTA, 25. avgusta. Ko se je davi policijski komisar Tegard peljal v svoj urad, ste bili vrženi na nekem ovinku v njegov avto dve bombi, ki ste takoj eksplodirali. Avtomobil je bil skoro popolnoma razbit, šofer težko ranjen, dočim se Tegardu ni pripetilo nič hudega. Eksplozija je ubila tudi enega od atentatorjev, dočim se je drugemu v splošni zmed, ki je nastala, posrečilo še pravočasno pobegniti.

Ameriški opazovalec v Ženevi

WASHINGTON, 25. avgusta. Ameriška vlada je imenovala za konzula v Ženevi Gilberta Prentice, znanega izbornega poznavalca razmer v Društvu narodov, ki bo obenem prisostvoval zasedanju Društva narodov kot ameriški opazovalec.

Trčenje dveh ladij na Renu

BERLIN, 25. avgusta. Pri Niederheimbachu ob srednjem toku Rena se je pripetila težka nesreča. Parnik »Schürmann« je namreč trčil z vso silo v potniški parnik »Glück auf« in njegovo kuhinjo popolnoma razdejal. Na parniku »Glück auf« je bilo 600 izletnikov, med katerimi je nastala takoj silna panika. Številni potniki so dobili živčni šok in je posadka le z največjo težavo preprečila, da niso poskakali v vodo. Več žensk se je onesvestilo. Potnike so z rešilnimi čolni prepeljali na varno. 4 potniki so bili pri nesreči težko, 30 pa lahko ranjenih.

Časten večer dr. Toplaku.

Starešinska zveza Triglav priredi časten večer svojemu častnemu članu predsedniku dr. Toplaku dne 6. septembra ob 20. uri v hotelu Oreš v Mariboru. Obljubili so sodelovati najodličnejši člani. Po možnosti naj se udeležijo večera vsi starešine in ravno tako aktivni člani Triglava v čim večjem številu, ker naj bo ta večer manifestacija triglavanske ideje. Izrecno so vabljene tudi dame. — Prireditveni odbor zveze.

Nepošteni podnajemnik.

Policija je aretirala Josipa B., ki je vdovi po čevljarjem mojstru Šalkoviču v njeni odsotnosti vzel zlat prstan z napisom »1000 voženj« last pokojnega Šalkoviča, dalje par zlatih uhanov in eno zlato verižico. Svoj plen je skušal prodati pri zlatarju S. na Koroški cesti, a se je pri tem vjel v past. Po zaslišanju je bil oddan v zapore okrožnega sodišča.

Pasji zapor.

V soboto, dne 23. tm. predpoldne so se začudeno ljudje v Mariboru povpraševali, kaj naj to pomeni, da hlapca pobreškega konjača z vso strogostjo in neusmiljenostjo lovita po mariborskih ulicah uboge in nič hudega čuteče psičke. Informirali smo se najpogre pri teh »lovcih« osebno in ta sta nam odgovorila, da je od mestnega magistrata uveden strog pasji zapor. Ljudje, zlasti nekateri lastniki psov, so z ogorčenjem protestirali proti takemu postopanju konjača, ker jim o kakem razglasu strogega pasjega zapora ni bilo vsaj do časa nič znano in tudi v nobenem časopisu ni bilo nič objavljeno, izvaja pa se odredba že z neusmiljeno krutostjo. Informirali smo se nadalje pri mestnem načelniku samem o stvari, a se nam je povedalo, da je sicer proglašen strog pasji zapor, da se pa s strani konjača nima izvajati, ker še ni bil objavljen; lov za pse po konjaču da sloni na pomoti in da bo konjač dobil naročilo, da da na razpolago vse v soboto 23. tm. vlovljene pse. Nato smo bili sicer pomirjeni, toda prosili bi merodajno oblast, da se prihodnjič take pomote več ne pripetijo, da se bodo odredbe poprej izvajale, predno niso občinstvu objavljene, ne glede na to, da nastane vprašanje, kako pridejo lastniki psov do tega, da si morajo iskati pri konjaču sami svoje pse, ki so bili nepostavno ujeti. Tudi vprašamo, kako pridejo uboge živalce do tega, da se jih po nedolžnem natlačijo po 8 do 10 komadov v tak majhen zaprt voz in se jih vlačijo cel dan v tej neznozi vročini po mariborskih ulicah? Prosili bi pa tudi, da pritegnejo merodajne oblasti v slučajih, kjer ne gre za očitno steklino, ampak se šele da ista konstatirati z raztelesanjem sumljivo bolnega psa, več živinozdravnikov ni konstatiranih, ker niso pomote izključene, trpeti pa morajo vsi psi cele občine in ž njimi vred lastniki psov sami. Prosimo torej v vsakem oziru več reda!

Kmečki kolesar povozil starca.

Ignac Kmetec iz Gradišča pri Ptuju je v Tattenbachovi ulici z dvokolesom podrl na tla 60letnega Štefana Žunka s Pobrežja. Pri padcu si je Žunko zvil desno roko. Moral je v bolnico. Proti kolesarju je uvedeno kazensko postopanje.

PARIZ, 25. avgusta. Na glavnem kolodvoru v St. Nazaire je neka lokomotiva pri premikanju tako močno zavožila v pariški brzovlak, da je bilo 30 oseb več ali manj težko ranjenih. — V Normandiji je skočil neki tovorni vlak s tira. Vlakovodja je bil pri tem težko ranjen, stvarna škoda je zelo znatna.

Ljubljanski velesejm

31. avgusta — 15. septembra

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA RAZSTAVA.

Šumarstvo, lovstvo, lesna industrija in obrt.

Stroji in orodje za obdelovanje lesa.

Prva državna razstava lovskih psov

31. avgusta 1930.

Misljunska etnološka razstava.

Pohišstvo, Higijenska razstava, Industrijski in obrtni izdelki itd.

Ogromna razstava obsega 40.000 m² prostora.

8. septembra 1930 nagradno tekmovanje

slovenskih harmonikarjev. Na železnih polovicih vozov. Legitimacija Din

30.—. Dobe se pri bankah, biljetarnah

tujsko-prometnih ustanov, trgovskih, strokovnih organizacijah ter vseh večjih

postajnih blagajnah Dravske banovine.

Andreejevo truplo prepeljejo na Švedsko

STOCKHOLM, 25. avgusta. Truplo švedskega polarnega raziskovalca Andreeja, ki je l. 1893 z dvema tovarišema v polarni pokrajini smrtno ponesrečil in katero so sedaj našli še v izredno dobrem stanju, bodo prepeljali v domovino. Vsa oprema Andreejeve ekspedicije je že na krovu ekspedicijske ladje »Bratvaag« ter obstoja iz 2 sani, malega čolna z jadr, treh pušk, samovara ter iz različnih drobnarij. Med drugim so našli tudi 2 zaboja instrumentov. Na zadnji strani navigacijske knjige, ki je še niso odprli, je pokojni Andree zapisal: »18. junij 1897, 83 stopinj severno, 32 stopinj vzhodno«. Švedska vlada je že sklenila, da odpošlje v polarne vode ladji »Bratvaag« nasproti vojni ladji, ki bo od norveškega raziskovalca dr. Horna prevzela Andreejevo truplo in je prepeljala v Stockholm, kjer se bo vršil potem pogreb na državne stroške. Vsa znamenja kažejo, da se Andreejeva ekspedicija ni ponesrečila z balonom, ker so našli ostanke pravega taborišča. Andree in njegova dva spremljevalca so najbrže dospeli tja peš ali pa s čolnom. Najdaj je vsekakor živel Andree. Znanstveni instrumenti in puške ekspedicije so ležali poleg njega. On je tudi napravil zadnje zapise v dnevnik ekspedicije. Enega svojih spremljevalcev je pokopal v improviziranem grobu, da zavaruje truplo pred ledom in snegom. Sodeč po delih okostja bodo najbrže našli v neposredni bližini tudi ostanke tretjega člana ekspedicije. Znani norveški polarni raziskovalec, dr. Rasmussen, je na vprašanje, ali ne gre morda za ostanke ponesrečenih članov Nobilove ekspedicije, odgovoril, da je to popolnoma izključeno, ker so Andreejevi dnevniki še zelo dobro ohranjeni.

All si že član „Vodnikove družbe?“

V rezidenci Trdinovega kraljestva

OB STOLETNICI NJEGOVEGA ROJSTVA TER OB 25LETNICI NJEGOVE SMRTI.

Te počitnice je nanese, da sva se s prijateljem mudila nekaj dni v dolenski metropoli, v starodavnem Novem mestu ob zeleni Krki. Kraška Dolenjska s svojimi hribovi in dolinicami, s sočnatimi zelenimi bukovimi gozdi in skrbno obdelanimi polji, z ozkimi belimi cestami ter s čednimi vasicami, je zanimiv svet s posebno lepoto. Če ga še ne poznaš, se ga bogme izplača pogledati. Zakaj te svojevrstne prirodne lepote, ki vpliva na te ne morda z mogočnostjo in imponirajočo veličastnostjo naše Gorenjske, ampak ti objame dušo s priprosto skromnostjo in neko tiho ponižnostjo, ne pozabiš zlepa, kakor ne moreš pozabiti belih cerkvic, ki te pozdravljajo iz vsake vasi in z vsakega večjega griča.

Center Dolenjske je Novo mesto, katerega je bilo pred prevratom v uradnih listinah in v oficijelni javnosti že močno izpodrinilo Rudolfovo. Le med priprostim ljudstvom se je ohranilo še prvotno ime, ki je prišlo po prevratu zopet do svoje nekdanje veljave. Novo mesto leži v nekoliko razširjeni dolini reke Krke. Na severu zapira novomeško kotlino znana Trška gora s svojimi vinogradi, na jugu raztegnjeni Gorjanci s Trdinovim vrhom (1181 m), na jugozapadu pa se pričenjajo razsežni kočevski gozdovi, v katerih še danes kraljujejo medvedi.

Nekaj posebnega ne samo za Novo mesto, ampak za vso jugovzhodno Dolenjsko je pa edina večja tekoča voda Krka. Nekdaj je imela pridevka rakovobogata in zelena. Rake je že pred več desetletji pobrala kuga ter jih kljub raznim poskusom ne morejo več zaploditi v večjem številu. Pač pa je Krki ostala tista sočnatozelena barva, ki jo odlikuje ne samo med vsemi slovenskimi, ampak gotovo med vsemi jugoslovanskimi rekami. Če si gledal bistro in penečo Sočo, čisto in prozorno Savo, ki se je navzela na Gorenjski že deloma barve temnozelenih gozdov in njeno posestrino Savinjo, potem zelenkasto in leno Ljubljanico, našo sivobelo Dravo in črnorjavo umazano Muro, pa jih primerjaš s Krko, boš videl, da se nobena teh naših rek ne more niti zdaleka primerjati tisti sočnosti zelene barve, kakor jo ima mirno in tiho tekoča Krka. Kakor da se je napila zelene barve prvega pomladanskega brstenja njenih livad, travnikov, polj, pašnikov in gozdov, katere na-

paja. Bogzna od kod ima Krka pravzaprav to značilno barvo, katere ji niti ne omili in ne izpije vroče sonce, ampak jo uniči šele pri Brežicah s trbovelskim premogovim prahom napita Sava. Ali se je Krka navzela te sočnosti v podzemeljskem čudovitem Kraškem svetu, iz katerega je pobrala vse studenčke, kateri so se morda komaj porodili v pusti in kameniti kraški prirodi, da so zopet zgijali pod zemljo v njeno naročje? Zakaj Krka priteče že kot dokaj močna reka s prav tisto sočnatno zeleno barvo na svet, katero obdrži do konca svoje samostojnosti. Kljub tej močni barvi, pa je Krka prozorna, da vidiš vsak kamenček na njenem dnu in da odseva ob solnčnem in luninem svitu v njej njena okolica. Če opazuješ Krko, kadar so v njo uprti topli solnčni žarki, te nehoti obide slast, da bi skočil v njo in se zaril, kakor se zarije dete spomladi v bujno rastočo zeleno travo.

Sicer pa imajo Novomeščani dovolj prilike za kopanje v — toplicah. V Krški dolini jih imajo kar dvoje: staroznane Dolenjske toplice, katerih pa občinstvo ne poseča več, tako kakor nekdanj, in pa Šmarjetske toplice, miren in idiličen kotiček.

V nobenem kotičku naše zemlje pa ni ohranjenih toliko starinskih gradov kakor ravno v novomeškem. Na katerokoli stran kreneš iz Novega mesta, naletiš že v dobri uri kar na več teh starih prirobote in suženjstva naših prednikov — tujcem. Skoro v neposredni okolici Novega mesta jih je par ducatov n. pr. Hmeljnik, Kamen, Otok, Struga itd., da omenim samo nekatere, ki so znani širšemu krogu občinstva že iz literarne zgodovine, če ne drugače.

Ako opazuješ zanimivo in slikovito novomeško okolico, posejano z zgodovinskimi pričami trpke preteklosti, se ti morajo ti kraji že sami po sebi priljubiti. Kdor je videl vse to in občutil, ta bo lahko razumel, zakaj si je stara gorenjska grča, Janez Trdina, izbral ravno ta kotiček pred 63. leti za svoje delo in bivanje in zakaj je tudi vztrajal prav do svoje smrti skoraj 40 let.

Torej, če še ne poznaš rezidence pokojnega Trdine in njegovega kraljestva, porabi prvo ugodno priliko ter se vsaj nekaj dni pomudi v teh krajih!

Zagorski purmani

Purmani na državni cesti. Peš iz Zagorja do Maribora.

Danes smo jih zopet videli, kako so jih znali po tržaški cesti. Tam daleč v Zagorju se pričinja križeva pot teh živali, ki jih »trgovci« žene od sto do dvesto s svojimi pomagači po cestah od kraja v kraj, navadno v Maribor, pa tudi v belo Ljubljano. »Kako je bilo lepo, kad smo Zagorci terali purmane na daleki Beč!« mi je dejal gospodar, ko sem se zapletel z njim v pogovor.

Mnogo te perutnine izvažamo v Avstrijo ali značilen je način, kako spravljajo živo blago do meje. Trgovci, tako ga nazivajo, gre od hiše do hiše, od posestnika do posestnika in barante z gospodinjami in gospodarji. Njegovi pomagači; navadno dva ali trije, pa »krotijo« medtem pred hišo čredo. Ko se »zglühajo«, se pridruži čredi 5—20 novih in hajd z dolgimi biči in glasnim kreganjem do prihodnjega sela. Seveda popoti tudi prodajajo. Pri prodajanju navadno ni barantanja. »Trgovci« je izvežban: »Daj pedeset, ako ti nečeš, bo drugi!« in »gšeft« je napravljen.

Ti ubogi purmani so res vztrajne živalice. Pomislite! Od Velikega trgoišča ali še dalje v Zagorju pa do Maribora po cesti. Odrasel človek bi težko vzdržal to žot, kaj šele te majhne živalice. Lepo je to, idilično tudi, ako pa je gospodarsko in srčno-kulturno, je drugo vprašanje. Samo pomislite! Na prvovrstni avtomobilski cesti koraka taka čreda purmanov in gosk. Na ovinku se zakadi v to čredo

šestdesetni avtomobil z letoviščarji iz Nemčije. Prvič, utis, ki ga dobi tujec mora biti porazen, kot da ni železnice, drugič pa uboge do smrti spehane živalice pod tem avtomobilom. Vprašal sem gospodarja, kako da si sploh upa s to čredo na cesto in celo na državno cesto. Odgovoril mi je: »Riziko je pri vsakem »gšeftu«!«

Ali se ne bi dalo to ukreniti tako, da bi železniška uprava dala tem »trgovcem« cenejše vagone na razpolago, vsaj na gotovih postajah. Odpadlo bi to mučno potovanje iz kraja v kraj, ki traja po teden in še več in vsa stvar bi bila urejena v nekaj urah. Gotovo bi potem na naš trg prihajala ta kvaliteta perutnine cenejše kot je. Le nekaj idile bi bilo manj, zato pa mnogo več praktičnosti.

Srečno hodite, zagorski purmani!

Mestno načelstvo v Mariboru

poziva vse rez. častnike, ki so se borili pod srbskimi prapori in žele prisostvovati slavnostni zamenjavi polkovnih zastav v Beogradu dne 6. septembra, da se radi prejema brezplačne vozovnice zglašajo najdalje do 27. t. m. pri komandi vojnega okruha v Mariboru, kjer dobe tudi potrebnejša pojasnila glede svečanosti v Beogradu. —

Društvo državnih policijskih nameščen- cev in upokojujencev

ima v četrtek, dne 28. in v petek, dne 29. avgusta, z vsakokratnim začetkom ob pol 20. uri v gostilni Kosič v Vetrinjski ulici svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu so stanovske zadeve. 2364

Mariborski in dnevni drobiš

Pogreb ravnatelja

Antona Puklavca

Ravnatelj Anton Puklavec, popularni naš vinogradniški strokovnjak, je včeraj popoldne zaključil trnjevo pot svojega življenja. Na magdalenskem pokopališču je njegovo izmučeno telo zagrnila mati zemlja in ga sprejela v svoje osrčje, številni prijatelji — mnogo jih je prihitelo tudi z dežele — pa so tvorili zadnje njegovo spremstvo. Improvizirani pevski zbor prijateljev mu je pod vodstvom učitelja g. Draga Cibica zapel v zadnje slovo dve turobni žalostinki, imenom banske uprave v Ljubljani pa se je ob odprtem grobu poslovilo od zaslužnega javnega delavca svetnik inž. Josip Zidanšek s kratkim govorom, v katerem je proslavljal nesebično pokojnikovo delovanje za povzdigo in procvit našega vinogradništva, njegov kremenit značaj, poštenost in slovansko gostoljubnost. Krsto sta poleg venca sorodnikov krasila še venca prof. dr. Rostoharja in gostilničarja g. Verzelja iz Maribora ter venec z napisom »Svojemu ustanovitelju — nasad v Pekrah«. Štirje kmečki mladeniči iz Pekra so vrh tega nosili še 4 manjše vence. Žalnega spreveda so se med drugimi še udeležili: kmetijski referent v Ljubljani g. Ivo Zupanič, predsednik Vinarskega društva za Dravsko banovino g. Lovro Petovar, podpredsednik bivši minister Venesjan, upravitelja viničarskih šol v Pekrah in v Kapeli gg. Šumenjak in Glaser, kletarski nadzornik v pok. in zvesti pokojnikov sodelavec in prijatelj g. Josip Zabavnik, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v pok. g. Andrej Žmavc, proforski zbor vinarske šole, realni ravnatelj g. Jakob Zupančič, postajni načelnik v Ljutomeru g. Lukašič, limbuški župnik g. Bračič itd.

Spavaj v miru, blaga in poštena slovanska duša!

Lepa narodna manifestacija v obmejni Jarenini

Včerajšnja lepa nedelja je izvalila v idilično Jarenino sredi Slovenskih goric obilo sokolskih in drugih izletnikov iz Maribora in od severne meje, prihiteli so naposled celo naši Rušani, ki so se pripeljali na velikem tovornem avtomobilu. Vse je hitelo na narodno slavlje, katero sta priredila jareninski Sokol in tamkajšnje Prosvetno društvo. Posebno obisk iz Maribora je bil izredno velik.

Slavje se je pričelo kmalu po 15. uri s pozdravom staroste jareninskega Sokola br. Lubenskega. Jareninčane in ostale obmejne Slovence so pa pozdravili g. Knaflič za Narodno Odbrano, dr. Irgolič za Sokolsko župo, R. Rehar za »Mejo« ter polkovnik Putnikovič za Sokola I. in Strelsko družino.

Sledila je uprizoritev Albrehtove mladinske igre »Sirota Jerica«. Oder je bil postavljen na prostem poleg cerkve in igralci, domači dečki in deklice, so z zares veliko marljivostjo in ljubeznijo pričarali kos pravilnega sveta. Med odmoru so pa nastopali Sokoli in Sokolice. Najprej je 8 naraščajnic Sokola I. iz Maribora izvajalo beograjske proste vaje, za njimi je prikoralo na veselilni prostor 18 kmečkih Sokolov iz St. Ilje, nastopili so samozavestno in izvajali vse vaje točno in precizno. Vzbudili so vsestransko odobravanje. Prireditelji sta zaključila nastop 10 Sokolic in 17 Sokolov društva Maribor I. Tudi ti dve skupini sta pokazali, da se Sokolstvo v magdalenskem predmestju lepo in naglo razvija.

Po igri in nastopih je bila prosta zabava. Ob sviranju mariborske Sokolske godbe pod vodstvom kapelnika Šušteršiča se je kmalu razvil tudi ples. Zabava je trajala še pozno v noč, dočim so izletniki, posebno Mariborčani, zapustili idilično in v narodnem duhu krepko se razvijajočo Jarenino že ob nastopu mraka. Prireditelji je napravila na vse globok vtis in je dala krepko vzpodbudo za nadaljno sokolsko in narodno delo ob meji.

Himen.

Poročila sta se v Račah Ludovik Möschl in Pepca Čretnik. Bilo srečno!

Smrt odličnega Slovence.

V soboto, 23. tm. je umrl na Dunaju v 74. letu starosti g. Vinko Krušič, glavni knjigovodja dunajske občine v pokopu Pokojnik je bil rodom iz kmečke hiše v Medlogu pri Celju. Njegovi bratje so bili: zdravnik dr. Martin Krušič v Celju, gimn. profesor veroučitelj Ivan Krušič in župnik Jakob Krušič, od sester pa je omeniti Terezijo, omoženo Jezernikovo, posestnico na Polulah pri Celju, koje hči je poročena z bivšim ministrom g. dr. Vekoslavom Kukovcem, odvetnikom v Mariboru. Pokojni Vinko Krušič je bil izprašan srednješolski profesor modernih jezikov v Olomucu, vendar je pozneje vstopil v mestno službo na Dunaju in je v tamošnjih slovanskih narodnih, zlasti pevskih društvih, dolga desetletja igral odlično vlogo. Njegov zet je vseučiliški profesor g. dr. Fran Kidrič v Ljubljani, njegov sin Vinko Krušič pa je tajnik celjske mestne občine. Bodi vrlomu narodnjaku ohranjen časten spomin, žalujočim naše sožalje!

Vsled izmenjave cev

glavnega plinovoda na državnem mostu bo jutri, v torek, od 4.30—5.30 zjutraj ukinjena dobava plina za ves desni dravski breg. Konsumentje se zato naprošajo, naj v navedenem času ne uporabljajo plina.

Mladi Sokolici in Sokolice na Pobrežju lepo napredujejo. Število raste od dne do dne. Naraščaja telovadi že do 60, članstva pa 50. Deca začne telovaditi v začetku šolskega leta.

Iz Pobrežja.

Pretečeni teden je na šoli končal tečaj za prikrejevanje oblek in perila ter za strojno šivanje in vezenje, ki ga je brezplačno priredila tvrdka Diabolo, d. d. Zagreb, podružnica Ljubljana. Tečaj se je udeležilo 30 deklet, ki so z zanimanjem prihajala k pouku, ta podnevi druga ponoči, kakor jim je pač čas dopuščal. Brez šivilje, tedaj brez vseh stroškov so si dekleta sešila na švedskih strojih, srajčke in oblečke ter okrasila perilo z umetnimi strojnimi vezeninami. Na koncu tečaja je tvrdka poklicala fotografa ter je vsako udeleženko razveselila z brezplačno fotografijo. Tvrdka Diabolo je priredila tudi predavanje o praktični uporabi mleka na lastnih separatorjih in brzoparilnikih.

Avstrijski avtomobilist povozil obmejno posestnico!

Sinoči okrog 7. je dobila reševalna postaja telefonično obvestilo, da je na državni cesti med Kerenčičevo gostilno in železniškim prehodom v Pesnici neki avtomobilist povozil neko žensko. Takoj na kraj nesreče prispelo reševalno moštvo je ugotovilo sledeče: Vozač avtomobila A 1852 je vozil po jugoslovanski cesti po avstrijskem cestnem redu, ki je nasproten našemu ter povozil 30letno posestnico Magdo Lešnikovo iz Gornje Sv. Kungote. Lešnikova je dobila sledeče poškodbe: zlomilo ji je desno nogo nad kolonom, ranila se je občutno na desni senci ter si pretresla notranje organe. Ponesrečenka so z reševalnim avtom odpremili v bolnico. Njene poškodbe so sicer precej težke, vendar je upati, da okreva.

Če zaspiš ob Dravi...

Mizarski pomočnik Franjo Mejovšek iz Zbelovega pri Poljčanah se je truden vlegel na dravski breg blizu Halbärtove tovarne za usnje in zaspal. Ko je spal spanje pravičnega, mu je nekdo izmaknil nov jopič z dokumenti.

Današnje policijsko poročilo

izkazuje poleg 2 aretacij 38 prijav. Aretirana sta bila Josip Vabič radi težke telesne poškodbe in Marija Pernek radi pijanosti in neplačanega zapitka. Razen tega so prijavljeni 4 razgrajaci in 3 slučaji tatvine.

Mala Nedelja.

Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo 31. avgusta ob 3. uri popoldne veliko tombolo v Društvenem domu. Zlata ura, vreča najfinejše moke, moške in ženske obleke, odeje, sladkor in še nad 300 lepih dobitev, ki bodo pred tombolo javno na ogled. Po tomboli zabava s plesom. Vabljeni vsi od blizu in od daleč.

Sport

SK Ilirija:SK Železničar 3:2 (1:2).

Sokolstvo

All si že obnovil članarino „Vodnikove družbe“ za leto 1930?

K. M. Čapek - Chodě

Jindri

Roman — Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač.

45

Strašno je s tem ranil Jindra mlajši starejšega, nehoté. Predobro merjeni udarec je že zadel, ko je Jindra nad njim osupnil.

Hotel se je dotakniti le nekaterih najnovejših lekomiselnih spletk svojega očeta in glej, dotaknil se je onega groznega poglavja v življenju med obema, ki se ni dalo na noben način zabrisati, naj je delal oče, kar je hotel.

Matero!

Od plesne afere s tesarjem Lojzetom se nista Jindri dotaknila tega niti z besedico; ta dogodek jima je naložil večni molk o trpinkih v žebjarjevi delavnici, spomini, ki sta jih čitela drug drugemu nemo na očeh, so zadostovali očetovi vesti in sinovi bolesti. Oba sta čutila, da more drug drugemu olajšati bol samo z najtišjo medsebojno vzajemno ljubeznijo. Odtod njuno nežno združenje in prislovičena skupnost, ki je ustvarila znosno stanje med obema, ukrotila neotesanega malopridneža s Františka, da je očetu če že ne odpustil — pa vsaj izpregledal, in učinila, da je po dvajsetih letih zaraščala očetovo krivdo trava, ko ni mogel niti ta niti oni ničesar povedati o njenem grobu, ki ga ni bilo mogoče ugotoviti, ker je ležala v skupnem rovu...

Pokopana je bila za vselej v mislih očetovih, dočim je ni Jindra nikoli pozabil.

A glej, v temle hipu se je spomnil tudi oče, kajti spomni ga je zbudel tako ostro, da se mu je obrnila glava proti čisto drugi sliki nego Jiřinini.

Visela je nad posteljo svojega sina, Boženka Nekuševa, njena obdelala fotografija, njegova edina dedščina po njej.

Jindra starejši je vzdihnil z bolestnejšim vzdihom, nego če bi bil zakričal; tako se je vsaj Jindri mlajšemu zdelo in po tem je tudi uravnal svoje vedenje.

Stopil je naproti očetu z razpetimi rokami.

»Ne; tega nisem hotel, oče!«

Da ni rekel te besede — vse bi se bilo morda dobro izteklo. Toda prav zato, ker je povedal, kar si je oče samo domišljjal, se je spustil oče nanj, molče sicer, toda s pogledom, ki je pričal, da je neizrečeno užaljen, ker mu je očital, česar ni nikoli zaslužil...

Molče je pobral karton gospe Putove, ga dal v mapo, počasi zavezal njene trakove, vzel pod pazduho, se nagnil naprej, kakor da hoče nekaj reči, a rekel ni ničesar, niti po češko niti po angleško, pomignil z roko in odšel — z neizmernim izrazom pravkar pretrpljene, nikoli zaslužene krivice.

Jindra se je jako hitro prebudil iz svojega ginjenja.

Da, to je bila običajna, redkokdaj ponesrečena očetova taktika napram njemu: zaigrati kar najučinkoviteje v globino ranjenega srca, seveda s to razliko, da so bili taki naskoki — čeprav so izvirali iz manj resnih vzrokov — hitro končani in se je oče naglo pomiril, kakor hitro je Jindra pokazal, da si želi pomirjenja.

A danes, danes se je postavila med oba Jindri, oče in sin, zopet enkrat mati.

Nekoč, bilo je to ravno v jeseni prvega vojnega leta, je imel mladostni oče jako potrpatno pasijo in razgovor o tem se je istotako vršil v Jindrovi sobi. Da bi dal očetu ukor, kakor se spodobi, je rekel stoje pri oknu:

»Pri moji veri, oče, da se mi zdiš kakor ta kostanj tukajle na vrtu!«

»Prosim te, kakšne primere so to, kostanj in jaz!« je rekel dr. Pavák že zelo pomirljivo in se priplazil k oknu.

Spodaj stoji velik divji kostanj v starozlatem krasu listja pozne jeseni, a oster veter je tega dne trgjal z njega listje kar kupoma, da se je vrtinčilo nad njegovim temenom.

»Vidiš,« je pravil Jindra ml. starejšemu, »ta tudi razmetava zlato, da je pod njim vse nastlano, samo da... samo da si ta ne zna pomagati; v enem tednu bo popolnoma gol; včasih je v človeškem življenju pogubna strast tudi kakor neodoljiv vihar.«

Takrat se je Jindra starejši razljutil, zaloputnil vrata, cel mesec ni govoril, toda pokazal je v tem času, da si zna pomagati, in vrnil se je čisto spokorno.

Danes ni zaloputnil vrat, bil je očitno preveč globoko zadet!

Mati!

Ali pa naj bi bila morda pravi, spretno zakriti vzrok vsega tega Jiřina?

Pa kaj — če pogleda Jindra sam v lastno srce z nezastrtim očesom, ali ne vidi v njem nekaj, kar je zelo slično ljubosumnosti na očeta, — **tekmeca?**

»Hršt!« je zahreščalo pod mikroskopom razdrobljeno steklo.

V misli zatopljen, je obračal strojev vijak, ne da bi opazoval z okularjem, in objektiv je razdrobil krovno steklo preparata, ki je bilo tenko kakor svilen papir. Če bi znal kleti, bi bil zaklel.

Preparat je bil uničen, a ne samo to, tudi objektiv je bil močno popraskan. Jindra, bolj žalosten kot jezen, je spravil stroj v skrinjico in, kakor je bil že od nekdaj navajen, je začel za seboj pospravljati.

Ni se nadejal, da pusti oče usodni amaterski izdelek dr. Černega na tleh; ko mu je padel sedaj v roke, ga je naglo vrgel proč, prav na kraj mize, toda bil je vesel, da ni zletel na tla. Vzel ga je in se precej dolgo zagledal v obraz cvetličarice-filozofke in že ga je nehoté porinil v naprsni žep; čul je notranji glas, ki mu je rekel:

— Tako daleč je prišlo s teboj, Jindra?

Zopet je položil sliko na sredo mize — slednjič ni niti njegova last.

Hitro si je vzel čepico na glavo; ko je zadelo njegovo oko ob Jiřinino sliko, jo je obrnil z obrazom navzdol in odhitel. Toda, čeprav je bil že na pragu, se je še enkrat vrnil, da popravi, kar je danes prvičkrat v svojem življenju pozabil, namreč posloviti se s toplim pogledom še od matere, to pot, da bi ji obljubil, da ostane ona za zmiraj edina žena njegove ljubezni.

Odšel je v mislih na popraskano dragoceno lečo; in razen tega se mu je zdelo, da je tudi njegovo srce občutno ranjeno. Ni pa se seveda nadejal, da ne bo nikoli več potreboval mikroskopa, da bodo njegovemu srcu stavljene take zahteve, ki jim bo kos le z največjim samozatajevanjem.

Doslej je trdno mislil, da je otroško bolezen svojega srca prebolel enkrat za vselej s svojo pustolovščino s sivoplavo komteso v soboljih kuhovinah, in to je že precej daleč, in glej, kaj počenja danes!

Z vso silo vesla v izposojenem čolnu po reki navzgor in gleda, ali pozna s te strani, kateri od pobrežnih zelenjakov je Jiřinin.

Živo je čutil, da se loteva nečesa, kar se prav nič ne strinja z načeli zrelega moža, ki gleda na lastno življenje kar najresneje in ki je sklenil, da mora biti njegova bodočnost, če bo sploh še katera — kdo more to reči z gotovostjo v današnji dobi — kar najjedrna-

tejša, toda kljub temu in morda, ker je bil upravičeno jezen na tega zrelega moža, je veslal še hitreje in skrbno pazil, kdaj uzre visoko, staro hruško, malo košato, in na njene veje oprt droge, pod njo bajto, res že zelo raztrgano, toda z bujno plezavko milosrčno ogrnjeno.

Plul bo le tako sredi reke, ali pa še dalje ob levem bregu, da bi ga ne spoznali, ko bi se zgodilo...

Toda zgodilo se je vse drugače.

Breg je v teh krajih preveč visok, kot da bi bilo mogoče videti prav do poslopij znotraj vrtov; toda kar je Jindra že od daleč zagledal na eni izmed številnih visokih brvi, ki so držale iz vrtov in rabile pri črpanju vode, je izpremenilo njegov načrt.

Pristal je namreč takoj k desnemu bregu in, ko je privezal čolnovo verižico h kolu, je stopal pod bregom naprej; samo skrivaj se prepriča, ali se ni motil, in takoj se umakne in vrne.

In res, visoko, vitko dekle, stoječe na brvi in zadržujoče z vedrom vodo, ni bilo nihče drugi nego gospodična Jiřina Menotova, studentka filozofije.

Po postavi in graciji je ni bilo težko spoznati — steblo lotosa, težki plodi! — toda kar je Jindra sprva motilo, to je bilo njeno krilce in bluza, ki sta bili tako zelo drugačni nego njena včerajšnja krasna obleka, pa tudi njen preprosti robec, potegnjen do polovice obraza, da bi jo varoval pred solncem — saj je bilo zopet jasno nebo — zlasti pa njena brhka spretnost pri delu, ki ga gotovo ni danes opravljala prvičkrat.

Z drogom pri vedru se je kar igrala, dvigala je vedrce in ga spuščala zopet v vodo tako naglo, da je kar plosknilo po vodi, preden je nabralo vode; ko ga je zopet dvignila, ga je prevrnila v korito, iz katerega je tekla voda na vrt.

In tako neprestano enako hitro doli in gori.

V Jindrovi roki se je ozval trdi dotiklaj Jiřine dlani, ki mu ni ušel tako hitro, ko mu je prvičkrat padla roko; pripravljal se je, da se taktno oddalji. Toda eden od ploščatih Vltavinih kamnov je glasno zaklopotal pod njegovo nogo, Jiřina se je ozrla in zaklicala s parodiranim naglasom vrtnarskih delavk:

»Kam pa, vojaček? Jaz sem mislila, da greste k nam!«

In potegnila je ruto z glave do tilnika.

Ni se torej zgodilo, kar je pričakoval, če ga zagleda in spozna; ni zbežala kričé, kakor je slišal že vnaprej.

Nasprotno, njemu je sedaj pripadla naloga zasačenega.

Olajšala mu jo je.

Nikoli ni bila nežnejša nego v tem trenutku, ko se je smejala na vse grlo in posnemala s srčkanom razposajenostjo koketnost braniškega dekleta, za katerim je skrivoma prilezel vojak.

Jindra se je v tem hipu spomnil na njeno predvčerašnjo solzico, ki jo je precedil cimetovi zavoj in val nikoli prej občutene nege mu je zaplaval grlo.

Nategnil se je kakor struna in salutiral kar najdyorijeje.

»Klanjam se in občudujem, gospodična Jiřina!«

Njena neprisiljenost je bila mojstrska. Dvignila je roke nad glavo in vzklila:

»To je pa res —«

»prešernost« si je pustila zase in pristavila v čisto izpremenjenem tonu gospodične:

(Nadaljevanje sledi.)

'Griffon' motorji!

najpopolnejši motorji sedanosti. — Novost 175 cm³, 4 takti. Blockmotor. Hitrost 80 km na uro.

JUGU D. Z. O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Štirisobno stanovanje,

kopalnica, soba za služkinjo z vsemi pritliklinami, v sredini mesta oddam v najem s 1. septembrom. Vprašati v upravi lista. 2330

Elektroinstalacije,

montaže vili, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Lep trgovski lokal

s 2 priključnimi skladišči s 1. septembrom oddam. Vprašati Dvořakova ul. 4 I. 2333

Soba in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Enonadstropno hišo,

železno-betonske konstrukcije takoj prodam. Anton Poklič, Tezenska ulica 14, Pobrežje. 2366

Prodajalko,

zmožno slovenščine in nemščine z lep pisavo, sprejemem. Ponudbe pod »Zmožna« na upravo Večernika. 2332

Gramofone popravljaja precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Hitro popravilo ur,

ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Od danes naprej
dobite

krasno sadje

pri dr. Glančniku
poprej dr. Turner

Lepo, 3 sobno moderno stanovanje

s kopalnico in ostalimi pritliklinami se takoj odda. Uprava hiš Pokojninskega zavoda, Kralja Petra trg 1. 2316

Suhla bukova meterska drva,

cepana, na dom postavljena 1 meter-klafta Din 500, žagana na štiri kose Din 530. Bukove okroglice meterklafta na dom postavljena Din 380, žagana Din 410. Naslov pove uprava. 2295

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Časopisi in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Takoj prodam

staro obleko, perilo, čevlje, pohištvo itd. Starinarna Peteln, Maribor, Orožnova ulica 1, poleg Mestne hranilnice. 2332

'Griffon' motorji!

350 cm³ sportna tipa. »Königs-welle«, luksuzna tipa. Vse tipe na ugodna odplačila na obroke.

JUGU D. Z. O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Juristi!

Sodne takse

broširano 32 Din, platno 44 Din, so pravkar izšle
pri Tiskovni zadrugi v Mariboru
Aleksandrova cesta šte. 13